

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін в Національній академії Служби безпеки України

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін (далі – Положення) в Національній академії Служби безпеки України (далі – Академія) розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії Служби безпеки України, інших нормативно-правових документів і містить вимоги щодо реалізації студентами, курсантами, аспірантами та ад'юнктами (далі – здобувачами вищої освіти, здобувачами) права на вибір навчальних дисциплін.

1.2. Цим Положенням визначається порядок реалізації права здобувачів вищої освіти Академії на вільний вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою (далі – ОП) та навчальним планом, здійснення контролю за результатами навчання за вибраними дисциплінами.

1.3. Каталог навчальних дисциплін вільного вибору (далі – Каталог) – унормований та анотований для певного рівня вищої освіти перелік навчальних дисциплін, який спрямований на забезпечення загальних і професійних (спеціальних) компетенцій за спеціальністю здобувача вищої освіти.

1.4. Здобувачі здійснюють вибір навчальних дисциплін в процесі складання свого індивідуального навчального плану (ІНП) у межах, передбачених відповідною ОП та навчальним планом, згідно зі структурно-логічною схемою підготовки фахівця. При цьому здобувачі першого та другого рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням із директором відповідного навчально-наукового інституту (далі – ННІ), центру.

1.5. Вибір здобувачем навчальних дисциплін створює умови для досягнення ним таких цілей:

поглиблення професійних компетенцій за обраною спеціальністю (освітньою програмою) та здобуття додаткових спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, у тому числі професійної кваліфікації (часткової професійної кваліфікації), якщо це передбачено ОП або іншими нормативними документами;

поглиблення своїх знань та здобуття додаткових загальних і загальнопрофесійних компетентностей у межах споріднених спеціальностей і у галузі знань;

ознайомлення із сучасним рівнем наукових досліджень інших галузей знань і розширення або поглиблення знань за загальними компетенціями.

1.6. Вибору підлягають як окремі навчальні дисципліни навчального плану, так і блоки навчальних дисциплін у межах спеціальності.

Блоки навчальних дисциплін для вибору утворюються відповідно до специфіки освітньої програми, перспектив працевлаштування, потреб роботодавців тощо.

1.7. Каталог рекомендується щорічно переглядати й оновлювати з урахуванням пропозицій здобувачів вищої освіти та інших представників стейкхолдерів.

1.8. Сукупний обсяг обов'язкової і вибіркової складових ІНП має відповідати загальному обсягу ОП, за якою навчається здобувач вищої освіти.

Кількість та обсяг дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти для конкретного семестру вказана в навчальному плані.

1.9. Затверджений Каталог розміщуються для ознайомлення здобувачів на офіційному сайті Академії, платформі дистанційного навчання MOODLE (далі – платформа MOODLE), на інформаційних стендах кафедр та інститутів із зазначенням короткого опису змісту дисциплін, обсягу в кредитах ЄКТС та семестру викладання.

2. Вимоги та порядок формування каталогу вибіркового дисциплін

2.1. Каталог має складатися із двох циклів: циклу загальної підготовки і циклу професійного спрямування (для бакалаврів та магістрів).

Цикл загальної підготовки складають, як правило дисципліни гуманітарного та соціально-економічного спрямування.

Цикл професійного спрямування складають навчальні дисципліни безпосередньо спеціальної підготовки за певною спеціальністю/ОП, які мають відображати індивідуальні уподобання здобувачів.

2.2. Загальний обсяг вибіркової частини ІНП здобувача вищої освіти має становити не менше як 25 відсотків від загального обсягу кредитів ЄКТС відповідної ОП.

Обсяг аудиторної роботи – не менше як 1/3 від загального обсягу навчальної дисципліни – для здобувачів вищої освіти першого та другого рівнів вищої освіти і 1/4 – для третього рівня вищої освіти для денної форми навчання.

2.3. Обсяг вибіркової дисципліни становить від 3 (трьох) кредитів ЄКТС.

2.4. Викладання кафедрою певних навчальних дисциплін вільного вибору може бути запропоновано здобувачам вищої освіти за умови наявності у її штаті необхідного кадрового та наукового потенціалу, а також навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу, що є свідченням її спроможності задовольнити потреби здобувачів вищої освіти на високому рівні і сприяти створенню ними індивідуальної траєкторії навчання за обраною ОП та досягненню поставлених цілей.

2.5. Завідувачі кафедр, що пропонують навчальні дисципліни вільного вибору, організовують підготовку робочих програм навчальних дисциплін, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибіркового дисциплін.

2.6. Каталог, що пропонуються для вільного вибору здобувачам вищої освіти різних рівнів, ОП та спеціальностей, передбачає такі етапи формування:

2.6.1. Вивчення запитів стейкхолдерів, врахування пропозицій гаранта освітньо-наукової програми та подання кафедрами до Центру перспективного планування та моніторингу освітньої діяльності (далі – ЦППМОД) Академії Каталогу (Додаток 1) та анотацій (Додаток 2) навчальних дисциплін вільного вибору;

2.6.2. Узагальнення ЦППМОД інформації щодо запропонованих навчальних дисциплін вільного вибору кафедрами і подання її на затвердження першому проректору (з навчальної роботи) Академії;

2.6.3. Затвердження першим проректором (з навчальної роботи) Академії Каталогу та прийняття рішення щодо формування Каталогів для різних рівнів освіти / ОП / спеціальностей / рекомендованих на наступний навчальний рік.

2.6.4. Формування ЦППМОД Каталогів за рівнями освіти / ОП / спеціальностями і розміщує їх на офіційному сайті Академії та платформі MOODLE.

Каталог затверджує перший проректор (з навчальної роботи) Академії щороку на наступний навчальний рік.

2.7. До Каталогу ОП не можуть пропонуватись навчальні дисципліни, що подібні за змістом з обов'язковими навчальними дисциплінами. Дисципліни, які вивчались здобувачами вищої освіти під час навчання на першому рівні вищої освіти не можуть пропонуватись здобувачам другого рівня вищої освіти.

3. Порядок вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін

3.1. Вибір навчальних дисциплін здійснюється шляхом персонального голосування здобувачів освіти в автоматизованій системі управління навчальним закладом (далі – АСУ НЗ) або на платформі MOODLE.

3.2. Організаційне та технічне забезпечення реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в АСУ НЗ здійснюється відділом дистанційної форми навчання (далі – ВДФН) ЦППМОД, який:

формує індивідуальний доступ здобувачам вищої освіти до АСУ НЗ на початок навчального року;

створює програмні модулі з вибірковими навчальними дисциплінами в системі АСУ НЗ;

здійснює підключення до вибірових дисциплін (блоків навчальних дисциплін для вибору) здобувачів вищої освіти;

здійснює моніторинг вибору дисциплін здобувачами вищої освіти та надає інформацію ННІ, центру;

формує групи для вивчення вибірових дисциплін.

3.3. Навчальні дисципліни вільного вибору обираються здобувачем вищої освіти. Терміни проведення вибору дисциплін здобувачами визначаються із необхідності своєчасного планування та організації освітнього процесу (формування груп і потоків для планування навчального навантаження науково-педагогічних працівників), його методичного і кадрового забезпечення.

3.4. Вибір навчальних дисциплін вільного вибору проходить у навчальному році, що передує, у якому заплановано вивчення цих дисциплін.

3.5. Порядок вибору здобувачами навчальних дисциплін вільного вибору та блоків включає ознайомлення здобувачів із порядком, термінами і особливостями запису в Академії, а також з Каталогом.

3.6. Здобувачі першого та другого рівня вищої освіти обирають навчальні дисципліни вільного вибору із запропонованого циклу загальної підготовки, які відповідають необхідному обсягу кредитів. Якщо здобувач вищої освіти обирає навчальну дисципліну з іншого навчального плану, він зобов'язаний виконувати всі види робіт, передбачені робочою програмою, та скласти підсумковий контроль. Здобувач вищої освіти не може обирати навчальні дисципліни з інших навчальних планів, якщо наслідком його вибору є формування академічної заборгованості через відсутність необхідного рівня знань та вмінь.

3.7. Вибір навчальних дисциплін та формування груп на наступний навчальний рік здобувачі вищої освіти здійснюють щорічно у такі терміни:

- з 01 березня по 15 червня поточного навчального року – для здобувачів ступеня бакалавра та здобувачів ступеня магістр першого року навчання;

- з 10 вересня до 01 листопада поточного навчального року – для здобувачів ступеня магістр першого року навчання;

- з 01 до 30 листопада поточного навчального року – для здобувачів освітньо-наукового рівня доктора філософії на другий рік навчання.

3.8. За результатами остаточного формування груп ВДФН ЦППМОД до 30 червня та 15 грудня поточного навчального року відповідно готується проєкт наказу про формування навчальних груп з вивчення навчальних дисциплін за вільним вибором.

3.9. Каталоги пропонуються для обрання здобувачами вищої освіти, відповідно навчального плану на наступний навчальний рік:

студенти I курсу (бакалаври, магістри) - вибирають дисципліни для другого року підготовки;

студенти II курсу (бакалаври) - вибирають дисципліни для третього року підготовки;

студенти III курсу (бакалаври) - вибирають дисципліни для четвертого року підготовки з Каталогу професійного спрямування (із Каталогу загальної підготовки дисципліни не обирають).

3.10. Вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін здійснюється у такому порядку:

3.10.1. Ознайомлення здобувачів вищої освіти із порядком, термінами й особливостями формування груп для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору в Академії.

Ознайомитися з анотаціями дисциплін/блоків дисциплін вільного вибору здобувач можна на офіційному веб-сайті Академії, платформі MOODLE або в АСУ НЗ.

Здобувачі вищої освіти, ознайомлюються зі змістом довідкових інформаційних матеріалів за два тижні до початку проведення вибору навчальних дисциплін.

3.10.2. Вибір з Каталогу за допомогою АСУ НЗ.

Вибір дисциплін вільного вибору здійснюється шляхом персонального обрання в АСУ НЗ. Тривалість етапу – не більше 14 днів.

Вибору підлягають як окремі дисципліни навчального плану, так і блоки дисциплін.

Обираючи навчальні дисципліни, здобувач вищої освіти розташовує їх за пріоритетами (від 1 до останнього, де на 1-му місці – найбажаніша дисципліна). Здобувач має право змінити свій вибір протягом установленого періоду. Після закінчення терміну можливість вибору блокується і відбувається автоматичне формування навчальних груп.

3.10.3. Опрацювання результатів вибору дисциплін вільного вибору та формування навчальних груп за допомогою АСУ НЗ. Тривалість етапу – не більше 5 днів.

3.10.4. Проведення повторного запису здобувачів вищої освіти, яким з певних причин відмовлено у виборі дисципліни, на вивчення інших вибіркових навчальних дисциплін. Тривалість етапу – не більше 5 днів.

3.10.5. Остаточне опрацювання результатів вибору здобувачами вищої освіти дисциплін, прийняття рішень щодо здобувачів, які не скористались правом вільного вибору, формування навчальних груп. Тривалість етапу – не більше 5 днів.

За результатами вибору вибіркових навчальних дисциплін та інформації з персонального кабінету в АСУ НЗ здобувач вищої освіти (бакалавр, магістр) пише заяву/рапорт (Додаток 3) на ім'я директора ННІ про включення до ІНП О навчальних дисциплін вільного вибору.

3.11 Мінімальна кількість здобувачів вищої освіти в групі для вивчення вибіркової дисципліни з Каталогу для освітнього рівня бакалавра становить 20 осіб, максимальна - 30, для освітнього рівня магістра – 15 та 25 осіб відповідно. Певні дисципліни мають обмеження в кількості здобувачів вищої освіти, яким вони можуть бути запропоновані.

3.12 Якщо кількість здобувачів вищої освіти, не дозволяє сформувати навчальну групу, то здобувачі вищої освіти автоматично розподіляються АСУ НЗ до наступних дисциплін по пріоритету.

3.13 Вибрані здобувачем вищої освіти дисципліни вільного вибору/блоки включаються до ІНП і є обов'язковими для вивчення.

3.14 Якщо здобувач вищої освіти з поважної причини не зміг вчасно записатися на вивчення дисциплін вільного вибору, то, надавши підтвердуючі документи, він звертається до директора ННІ із заявою (Додаток 4), якою просить надати йому додатковий день для вибору дисциплін.

3.15 Якщо здобувач вищої освіти у встановлені терміни без поважних причин не скористався своїм правом вибору, він буде прикріплений, за допомогою АСУ НЗ, до інших навчальних дисциплін вільного вибору.

Відмова здобувача вищої освіти виконувати сформований таким чином індивідуальний навчальний план є грубим порушенням навчальної дисципліни і він може бути відрахований з Академії за академічну заборгованість.

4. Прикінцеві положення

4.1. Положення затверджується Вченою радою Академії і вводиться в дію наказом ректора Академії.

4.2. Заяви здобувачів вищої освіти, електронні листи, накопичені в АСУ НЗ, файли з підсумками вільного вибору, накази про формування

навчальних груп зберігаються упродовж всього терміну навчання здобувачів вищої освіти за відповідним освітнім рівнем.

4.3. Здобувачеві вищої освіти у рамках вибіркової складової ОП, за якою він навчається, можуть бути зараховані результати навчання, набуті за неформальною / інформальною освітою, за умови визнання й ідентифікації їх за встановленою в Академії процедурою.

4.4. Зміни і доповнення до цього Положення затверджуються Вченою радою Академії і вводяться в дію наказом ректора Академії.

СХВАЛЕНО

Протокол засідання Вченої ради

Національної академії Служби безпеки України

28.12.2023 № 17

Перший проректор (з навчальної роботи)

Національної академії Служби безпеки України

Каталог навчальних дисциплін, що пропонуються кафедрою

 Назва кафедри

№ п/п	Назва дисципліни	Обсяг, кр. ЄКТС	Вид контролю	Семестр	Викладачі
Перший рівень вищої освіти (бакалавр)					
Цикл загальної підготовки					
1					
2					
...					
Цикл професійного спрямування					
1					
2					
...					
Другий рівень вищої освіти (магістр)					
Цикл загальної підготовки					
1					
2					
...					
Цикл професійного спрямування					
1					
2					
...					
Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (аспірант та ад'юнктан)					
Цикл загальної підготовки					
1					
2					
...					
Цикл професійного спрямування					
1					
2					
...					

Дата

Завідувач кафедри

 Підпис Ім'я, ПРИЗВИЩЕ

Зразок Анотації вибіркової навчальної дисципліни

Повна назва навчальної дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання	
Науково-педагогічний співробітник, який викладає навчальну дисципліну	
Рівень вищої освіти	
Спеціальності, для яких адаптована дисципліна	
Вимоги до початку вивчення дисципліни	
Можливі обмеження (Нааявність відповідної форми доступу (допуску) до інформації з обмеженим доступом тощо)	
Обсяг навчальної дисципліни (розподіл в годинах за видами навчального навантаження здобувачів вищої освіти)	
Мова викладання	
Що буде вивчатися	
Чому це цікаво/потрібно вивчати	
Методи і критерії оцінювання	
Результати навчання (Чому можна навчитись)	

Дата

Завідувач кафедри

Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Зразок
Заяви/Рапорту здобувача вищої освіти на включення
до індивідуального навчального плану дисциплін вільного вибору

Директор ННІ _____

Студента/курсанта _____
Група _____ Курс _____
Рівень вищої освіти _____
Освітня програма _____

Заява/Рапорт

Прошу включити до мого індивідуального навчального плану на 20 __/ 20 __ навчальний рік такі дисципліни вільного вибору:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

_____ (дата)

_____ (підпис)

Зразок
Заяви/Рапорту здобувача вищої освіти на повторний запис
обрання вибіркового навчальних дисциплін

Директор ННІ _____

Студента/курсанта _____
Група _____ Курс _____
Рівень вищої освіти _____
Освітня програма _____

У зв'язку з _____
_____ (копія документу додається)
прошу надати додатковий день для повторного запису на вивчення
вибіркових дисциплін.

(дата)

(підпис)